

Vzdělávání dětí od dvou do tří let věku (příloha ŠVP)

Motto: Zítřka dokáže víc než dnes.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Charakteristika batolecího období.....	3
2.1 Sociální zájem a sociální hra.....	4
2.2 Paralelní hra.....	5
3. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	5
4. Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí.....	7
5. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od 2 do 3 let.....	9
6. Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem(dítě a jeho tělo.....	9
6.1. Dítě a jeho psychika.....	15
6.2. Dítě a ten druhý.....	17
6.3. Dítě a společnost.....	18
6.4 Dítě a svět.....	19
7. Očekávané výstupy(co zpravidla dítě dokáže ve třech letech).....	20

Úvod

Předškolní vzdělávání lze organizovat pro děti od dvou let věku. Od roku 2020 bude předškolní vzdělávání organizováno pro děti od dvou do zpravidla 6 let. Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Proti starším dětem má výrazně méně zkušeností. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné.

Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělé osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodičů, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky.

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponechá jim co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Charakteristika batolecího období

Ve dvou letech dítě dobře běhá. To znamená, že se bez obtíží rozběhne, samo se zastaví (a neupadne), obrátí se a běží zpět. Do schodů chodí nahoru i dolů jen s malým přidržením. Míč dovede hodit i kopnout, z kostek staví komín, věž a novinkou je, že kostky i jiné věci řadí za sebou a dělá vlak. Tím nám dává na vědomí, že ve své představivosti ovládá už směr vertikální i horizontální. Čili

svislý a vodorovný. S tužkou s vervou nejen čmárá, ale dovede dělat krouživé pohyby, dovede napodobit svislé čáry, ale vodorovné čáry jsou ještě mnohem těžší úkol. Čtení začíná prohlížením obrázků a obracením stránek v knížce. Dítě již má své oblíbené obrázky, stránky obrací jednu po druhé a už dopředu ví, co se v jeho oblíbené knížce na které stránce objeví.

Z velké části se již nají samo, lžičku umí držet pevně, ale budeme ještě dlouho dokrmovat. To proto, že nezralý nervový systém je rychle vyčerpáván jedním druhem činností, takže mnohdy je dítě unaveno-ne tak tělesně, jako psychicky.

Pije ze skleničky nebo z hrnečku a už se tolik nepobryndá.

Dovede si natáhnout čepičku na hlavu, ponožky na nohy – dovede si ale většinou natáhnout i kalhotky, což je úctyhodný výkon vyžadující vyspělé pohybové souhry.

Dítě ve dvou letech již nevyžaduje tolik přímé péče jako před rokem, zato nároky na hlídání stále stoupají. Je to přirozený důsledek této rychle nabyté, ale v podstatě velmi nezralé samostatnosti.

Dítě začíná mluvit v jednoduchých větách o dvou, třech, čtyřech slovech. Začíná si říkat vlastním jménem a toto odpovídá nově se utvářejícímu vědomí vlastní osoby, čili vědomí identity. **Potřeba pozitivní identity** je jednou ze základních psychických potřeb, které musí být uspokojovány v náležité míře a ve vhodné době (což je náš případ), má-li se lidská osobnost vyvíjet zdravě. Je-li tomu tak, pak člověk s větší pravděpodobností bude sám sebe přijímat jako hodnotnou lidskou bytost – a co víc, bude tak i přijímat druhé lidi, což mu pomůže k uspokojivému společenskému zařazení. Identita je celoživotní záležitost, a tak její základy, které se teď kladou, by měly být zdravé a pevné. Velice na nich záleží, neboť z nich bude nadále vyrůstat stavba celé osobnosti dítěte.

Sociální zájem a sociální hra

S vědomím vlastního „Já“ souvisí však ještě něco jiného. Dítě si začíná uvědomovat i to, jaký mají lidé vztah k němu a bystře pozoruje jejich jednání. Probouzí se sociální zájem. Oblíbenými hračkami se stávají panenky, medvídci, pejskové. Zájem dítěte přitahují tím, že mu představují něco lidského. Do nich promítá své znalosti a zkušenosti z lidského světa a svá citová hnutí a ve své hře nám mohou nastavovat zrcadlo. Pro dítě je a ještě dlouho bude hračka živou věcí.

Poněvadž ji má dítě ve své blízkosti a protože se dá ovládat a neprotestuje, stává se často dítěti milým společníkem. Má k ní citový vztah. A poněvadž citový vztah dává člověku pocit bezpečí a jistoty, může taková hračka sehrát v životě dítěte důležitou roli. Může mu pomoci usnadnit i přechod z rodiny do neznámého prostředí.

Paralelní hra

Dítě začíná mít zájem o druhé děti. Sice stále ještě nesnáší, aby se mu pletly do jeho vlastní hry a braly mu hračky, ale jejich společnost zpravidla vyhledává. Vývoj postoupil od hry izolované (dítě si hraje samo) ke hře tzv. "paralelní", což znamená, že si děti hrají vedle sebe, jedno napodobí druhé, dělají třeba stejnou věc, ale ke spolupráci ještě nedorostly.

Ve všech oblastech vývoje se dvouleté děti už chovají s větší jistotou než dříve. Také jejich osobnost se ve vnějších jejich projevech zračí už docela zřetelně. Ale bude to ještě dosti dlouho trvat, než nabudou jistoty úplně. Ještě si např. nedovedou vyžádat pomoc při nějaké těžkosti, nebo díle. Když mu něco nejde, tak batole ještě křičí, pláče, nebo se vzteká.

(Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a ve výchově dítěte)

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, potřebují i podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé otřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče a srozumitelná pravidla.

Na našich MŠ máme ze šablon chůvu, která se dětem do tří let věku individuálně v době od 8-12hod věnuje. Pro děti je zvlášť upravený režim v MŠ. Chodí na kratší vycházky, oběd probíhá od 11.00hod. Odpočinek je na lehátku dle potřeb

dítěte-nebudíme jej násilím. V našich MŠ probíhá klubíčko Duháček, kde mohou maminky nově nastoupivších dětí docházet do našich mateřských škol, pozorovat výchovu a vzdělávání dětí, režim dne a pomalu připravovat dítě na mš i doma.

Při rekonstrukcích v našich MŠ myslíme na tyto děti i např. zapuštěním toalet do velikosti nočníků a snížením umyvadel pro tyto děti.

- Vybavením dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek pro dvouleté děti.
- Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Vytváříme podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.

- V MŠ jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

-Pedagogické pracovnice jsou proškoleny z šablon pro dvouleté děti.

-Organizace na třídách je uzpůsobena k co největšímu možnému překrytí pedagogických pracovníků - doba řízených činností, vycházky, oběd.

- Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy:

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním vzdělávání - Školský zákon ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 563/2004, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000sb. O ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (a příslušné prováděcí předpisy), vyhláška č.14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 27/2016 Sb. O vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů a další.

Dvouleté dítě ve vzdělávacím prostředí

Ráno po příchodu dítěte do mateřské školy projde dítě ranním filtrem. Učitelka zjišťuje od rodičů tyto informace: zda dítě klidně spalo, nestěžovalo si na bolesti (bříška, krku, ucha, zubů), jakou mělo chuť k jídlu, zda mělo stolici - jakou, zda nemá vyrážku, otoky. Dítě se mnohdy v tomto věku neumí samo vyjádřit.

V zájmu dosažení harmonického rozvoje tělesných i duševních schopností je nutné každé dítě dobře znát. Nelze působit na všechny děti stejně, liší se jednak věkovými, ale i individuálními zvláštnostmi. Znalost vývoje dítěte je pro učitelku nezbytná. Dítě se vyvíjí jednak zráním vrozených dispozic, jednak působením vnějšího prostředí. Výchova a vzdělávání dětí v batolecím věku se tedy musí maximálně přizpůsobit vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a

emocionálním potřebám tak, aby byla vývojová specifika v plné míře respektována. Každému dítěti je třeba poskytnout pomoc a podporu v takovém rozsahu, který individuálně potřebuje a v kvalitě, jež mu vyhovuje. Proto je nutné, aby vzdělávací působení vycházelo z pedagogické analýzy - z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových a vzdělávacích pokroků. Jen tak je možné zajistit, aby výchovné a vzdělávací aktivity probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, aby každé dítě bylo citlivě podněcováno, pozitivně motivováno a vhodně stimulováno

Na základě zkušeností nabízíme vzdělávání dětí mezi 2. a 3. rokem, které je postaveno na:

- chápat jím a láskyplným přístupem dospělých k dětem
- prostředí přizpůsobeném dvouletým dětem - bezpečné, strukturované
- pro jasnou orientaci a vhodné k učení základních návyků - pořádku a řádu, sebeobsluhy a v neposlední řadě možnost zkušenosti z pokusů, omylů a chyb
- místočko ve třídě pro dvouleté děti - bezpečně vymezené, přesto součástí celku
- část programu společnou s dětmi staršími - obohacující pro mladší i starší děti
- program hraní, vzdělávání a podpory rozvoje dvouletých dětí výtvarné, hudební, tělesné činnosti uzpůsobené dětem mladším tří let
- pomůcky, hračky a materiál pro dvouleté děti
- podmínky pro sebeobsluhu dvouletých dětí - přístup k dětským záchodům a umyvadlům, vše důležité ve výšce a velikosti pro malé děti (dbát na toto při budoucích rekonstrukcích), podpora samostatnosti a rozhodování
- odpočinkový koutek v pokojíčku ve třídách

Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vycházíme z toho, že se dítě nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí).

Dětem předáváme elementární dovednosti a rozvíjíme ho po všech stránkách, učíme ho základním sociálním a hygienickým návykům. Využíváme dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.

Cílem je rovněž prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost.

Důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje vhodné, vstřícné, podnětné a obsahově bohaté prostředí i okolí mateřské školy.

Délka trvání činností může trvat u mladších batolat 5 -10 minut u starších batolat 10-15min (Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv)

Důraz klademe především na hru, již se rozvíjí vnímání, pohyby, řeč, citový život i sociální vztahy.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení. Souvisí s utvořením základního návyku pro správné držení těla, zautomatizováním již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), prováděním dechových cviků, relaxačních cviků, procvičováním lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvalu. Je důležité využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Pro děti do 3 let jsou nepřípustné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a

přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

Chůze:

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- zvládá chůzi v různém tempu
- reaguje na zvukové a zrakové podněty
- přenáší předměty
- zvládá slalomovou chůzi, překračuje čáry a předměty

Běh:

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvořit správnou reakci na změnu tempa, popř. střídat běh, dřep, sed a leh

Skok:

- seskočí z výšky 20 - 30 cm
- přeskakuje z nohy na nohu
- vyskočí do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- rozvoj dovednosti odrazit se ze stoje
- zvládnutí nácviku skoku obounož (jednonož) na místě i do dálky z místa
- zvládnutí přebíhání překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení:

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- rozvoj dovednosti plížení po břišku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezký samostatně i s dopomocí, prolézá strachovým tunelem

Házení:

- rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, hází míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano
- dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi

Začátky akrobatických cvičení:

- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí

Hudebně-pohybové chvíle:

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční
- improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Seznamování s vodou:

- nebát se vody, namočit si ruce i obličej
- posilování radosti z chůze či běhu v brouzdališti (voda do výše kolen)

Sáňkování a lyžování:

- rozvoj přirozeného pohybu v obtížnějším prostředí
- umět zacházet se saněmi, kluzáky
- podporovat touhu překonávat strach ze skluzu, z jízdy po mírném svahu

Otužování:

- rozvoj adaptačních schopností v obtížnějších přírodních podmínkách (častý pobyt venku)

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- činnosti vedoucí ke zdokonalování chůze (chůze v tempu udávaném bicím nástrojem, při říkadle; slalom, překračování nízkých překážek); chůze po schodech nahoru bez držení; běhu (maximální doba běhu 10-15 vteřin; běh na smluvený signál); skoků a poskoků (přeskakování: např. lana ležícího na zemi, skákání snožmo, skoky ve dřepu (žába), skoky z nohy na nohu, skákání na měkkou podložku (z výšky i z dálky); natahování se pro různé předměty; přelézání, podlézání a lezení na žebřík/žebřiny s oporou; válení sudů; kolébka (předchází kotoulu); chůze po kladině; výstup na překážku a sestup z překážky; houpání na laně (za ruce); podávání a házení lehkých předmětů (přehazování papírových koulí přes lano, předávání míčků z ruky do ruky, hody míčem o zed'/zem, házení kroužků a míčků do koše umístěného nad hlavou dítěte (trénink házení horním obloukem); posílání předmětů
- stavění složitějších a členitějších staveb z různého materiálu podle naznačovaného záměru i podle vlastní fantazie; seznamování se a hra s různým materiálem (písek, voda - přelévání, tráva, listí, dřívka, kameny, plastelína, papír - trhání, skládání, nalepování, korálky - navlékání)
- zdravotní cviky: předklon a záklon hlavy, otáčení hlavy za hračkou; v lehu na zádech přitisknout bedra a ramena k zemi, jízda na kole v lehu na zádech; napodobení ptáka, stříšky; prohýbání páteře ve vzporu klečmo (kočička); protahování paží, krčení, protřepávání; pérování v kolenou)
- zařazovat jednoduché rytmické pohyby paží, nohou, tleskání, podupy, kroky a poskoky na místě i z místa (spojení s básničkou, písničkou); taneční improvizace na dětskou hudbu; jednoduché tanečky; cval vpřed (koník); hra na dětské (popř. Orffovy) hudební nástroje; rozvíjení sluchové citlivosti na zvucích hudební i nehumedbní povahy; poznávání některých hudebních

nástrojů (i podle zvuku); poznávání rozdílů ve výšce a síle tónů; poznávání písni podle melodie; zařazování hry na nástroje do příběhů, zpívat písně malého rozsahu; spojování zpěvu s rytmickým doprovodem; zařazování říkadel a popěveků i do mimohudebních činností; hrát s dětmi jednoduché pohybové hry

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- chůze do schodů i ze schodů
- překonávání vzdálenosti skokem (již dříve skok na místě, z malé výšky)
- jízda na tříkolce
- stoj na jedné noze
- navlékání korálků
- napodobování vertikální, horizontální a kruhové čáry při kresbě
- jíst lžící (nepřevracet ji, nebryndat)
- převléknout se, rozepínat knoflíky
- samostatně použít toaletu, umýt si ruce
- dítě ve třech letech zná a pojmenuje viditelné části těla, projevuje samostatnost a vynalézavost v sebeobsluze, samostatně se umývá v závislosti na režimu dne.

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho psychika

Postupně pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ, zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů (krátké - dlouhé, teplé - studené, mokré -

suché, čisté - špinavé), reaguje na změnu místa (sem, tam), reaguje na změnu polohy věcí, osob (polož, pověš, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd.), chápe jednoduchá označení času (ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd.), rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru, rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutky), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city, dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit. Je vhodné dítěti poskytnout jednoduchá, citově přitažlivá a názorná poučení.

Zaměřujeme se:

- rozvoj zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- znát a jednoduše označit dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické,...)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený,...)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom,...)
- rozlišování různých zvuků

- rozvoj prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvoj schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvoj snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí
- respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i spolužáků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- reprodukovat krátké říkanky, básničky (zapamatuje si je)
- sestavit větu (minimálně o třech slovech)
- vyprávět jednoduchý příběh, který vícekrát slyšelo
- chápe pojmy (např. slovo pes neoznačuje jednoho konkrétního psa)
- chápe, že pomocí obrázku může vyjádřit něco konkrétního
- rozlišuje v množině maximálně 4 prvků (když předmět zmizí, hledá jej)
- rozlišuje barvy
- dítě dokáže formulovat svou představu o tom, na co si bude hrát.
- mluví o sobě v první osobě
- zná své jméno, pohlaví

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a ten druhý

- rozvoj přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, dílny pro rodiče,...)-minimálně
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvoj dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- vést děti k dialogu při hrách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- půjčit druhému hračku
- dítě by mělo znát jména ostatních dětí ve třídě; spolupracovat s druhými při rozvíjení námětových staveb

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení,

hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vyhazování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ

- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- navozovat radostnou náladu při přípravě svátků
- podněcovat děti k pozorování, rozvoj spontánní tvořivosti, radost z tvoření a objevování, rozvíjení smyslu pro krásno, manuální motoriky; Propojování emoční sféry s výtvarným tvořením

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

- znát některé lidské činnosti, poznat některá povolání, např. podle výrazného oblečení (požárník, lékař, policista)

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a svět

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije

- podporování raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvoj orientace ve známém prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- rozvoj poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech
- zaměřovat pozornost dětí na vše zajímavé, co se kolem děje, povzbuzovat aktivitu dětí ve vyhledávání zajímavých objektů pro pozorování; umožňování kontakt s přírodou spojený s aktivním pohybem a hrami, vést děti ke sledování změn v přírodě během roku, podněcovat používání přírodních materiálů při hře; učit dítě šetrně zacházet s hračkami, obrázky, knihami
- vést děti k přiměřené opatrnosti

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí):

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, krátké výlety
- pojmenovávat, co k čemu slouží, vědět, co kam patří
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- podněcovat děti v konkrétních situacích ke smysluplným otázkám, učit děti odpovídat na přiměřené otázky

Očekávané výstupy (co dítě zpravidla dokáže ve třech letech):

Dítě dokáže jmenovat každodenní činnosti a věci, předměty denní potřeby, základní druhy jídel; orientovat se v prostoru školky i na zahradě; zná stálé místo předmětů ve školce, které používá; znát běžné dopravní prostředky; má povědomí o běžných přírodních jevech (slunce, mraky, déšť, vítr, sníh, led...); o nápadných přírodních proměnách v rámci změn ročních období; rozlišuje stromy, keře, květiny (ne však druhy); poznává a správně označí běžné druhy ovoce a zeleniny; pozná druhy zvířat; Rozlišuje základní barvy, tvary, velikosti (třídí, až později pojmenovává); pozná objekty na obrázku; začíná chápat označení pro vztahy v prostoru (nahore, dole, vedle, vpředu, vzadu); začíná chápat označení pro časové vztahy (ráno, večer, hned, potom).

Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků

Dodrжуje přiměřenou čistotu při stolování, samostatně jí a pije s částečnou dopomocí, udržuje osobní hygienu - umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat.

Rozvoj pracovních schopností

Umí navlékat kroužky na tyčku, provléká tkaničkou destičku s otvory, navléká větší korálky, trhá papír, skládá papír, umí nalepovat jednoduché tvary, zatlučká hřebíky do polystyrénové desky, stříhá dětskými nůžkami, modeluje váleček, kuličku, placku, staví stavby z kostek.

Rozvoj hudebních dovedností

Zpívá krátké melodické písničky, rytmizuje, tančí jednoduché tanečky, napodobuje hru na tělo.

Rozvoj výtvarných schopností

Maluje prstovými barvami, čmárá křídou na chodník, rozliší a pojmenuje základní barvy- alespoň 4, nakreslí sluníčko, postavu - hlavonožce, správně drží tužku, štětec.

Závěr

Je nutnost znát specifika batolecího věku, a to nejen z pohledu prostředí, jež batolata vyžadují a potřebují, ale především z hlediska výchovného působení. Institucionální výchova by měla neustále usilovat a podporovat harmonický rozvoj dítěte v souladu s jeho potřebami a vývojovými zákonitostmi.

Přesto děti v tak časném věku kolektivním zařízením ještě vývojově nedorostly a nedozrály a dětský organismus, jak tělesný tak psychický nemá být zatěžován něčím, k čemu ještě nedozrál. Ne že by se dítě pod takovým náparem muselo nutně hroutit, nebo že by neblahý efekt musel být masově nápadný, ale přece jen, můžeme-li pro dítě udělat něco lepšího, příjemnějšího a jeho vývoji přiměřenějšího, měli bychom toho využít. A to mluví jednoznačně pro výchovu v rodině. (Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a výchově dítěte)

Použité zdroje:

RVP PV

Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Ludmila Bělinová a kolektiv

Metodika výchovné práce v jeslích a mateřských školách, Dr.Miroslava Jírová, MUDr. Stanislav Strnad a kolektiv

Zdeněk Matějček, Prvních šest let ve vývoji a ve výchově dítěte

Vypracovala dne: 16. 4. 2016

Účinnost od: 1. 9. 2016

Projednán na pedagogické radě dne: 30.8.2016

.....

Bc. Gabriela Lacková, ředitelka školy